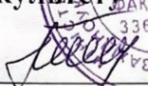

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан соціально-гуманітарного
факультету

Оксана ГОМОТЮК
« 02 » 10 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ
« 02 » 10 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ННІНОТ

Святослав ПИТЕЛЬ
« 02 » 10 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«КОМУНІКАТИВНІ ПРОЦЕСИ В ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ»

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність – 012 Дошкільна освіта

Освітньо-професійна програма – Дошкільна освіта. Інклюзивна освіта

кафедра освітології і педагогіки

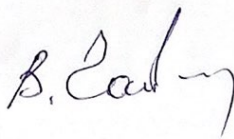
Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Екзамен (сем.)
Денна	1	2	32	14	5	6	93	150	2
Заочна	1	2	8	4	-	-	138	150	

Тернопіль – 2024

Робочу програму склала к.е.н., доцент, доцент кафедри освітології і педагогіки Антоніна ДЕМ'ЯНЮК.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри освітології і педагогіки (протокол № 3 від 26.09 2024р.).

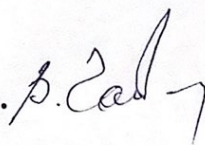
В.о. завідувача кафедри,
д.пед.н., проф.

Володимир ЧАЙКА

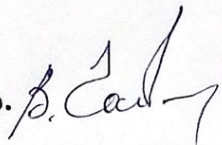
Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 012 «Дошкільна освіта» (протокол № 2 від 26.09 2024 р.).

Голова групи забезпечення
спеціальності, д-р пед. наук, проф.

Володимир ЧАЙКА

Гарант ОПШ, д-р пед. наук, проф.

Володимир ЧАЙКА

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ
«КОМУНІКАТИВНІ ПРОЦЕСИ В ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ»**

1. Опис дисципліни

Дисципліна «Комунікативні процеси в педагогічній діяльності»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характерист ика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка	Статус дисципліни – вибіркова Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність – 012 Дошкільна освіта Освітньо-професійна програма – Дошкільна освіта. Інклюзивна освіта	Рік підготовки: <i>Денна – 1</i> <i>Заочна – 1</i> Семестр: <i>Денна – 2</i> <i>Заочна – 2</i>
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти – магістр	Лекції: <i>Денна – 32 год.</i> <i>Заочна – 8 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 14 год.</i> <i>Заочна – 4 год.</i>
Загальна кількість годин – 150 год.		Самостійна робота: <i>Денна – 93 год.</i> <i>Заочна – 138 год.</i> Індивідуальна робота: <i>Денна – 5 год.</i> <i>Тренінг – 6 год.</i> Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання вивчення дисципліни «Комунікативні процеси в педагогічній діяльності»

Вивчення дисципліни «Комунікативні процеси в педагогічній діяльності» обумовлено важливою роллю комунікації у професійній діяльності педагогів. У сучасному освітньому середовищі, де відбуваються швидкі зміни, вміння ефективно взаємодіяти з усіма учасниками освітнього процесу стає ключовою

навичкою.

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни є формування, розвиток та систематизація знань, умінь та навичок психолого–педагогічної компетентності здобувачів вищої освіти у сфері міжособистісної, ділової, масової та міжкультурної комунікації, розвиток комунікативного потенціалу та потреби особистості у спілкуванні, навичок інтерпретації невербальної поведінки, вмінь ефективного спілкування і слухання, взаємодії в діловому спілкуванні, проектування їх програми культурного зростання та соціалізації, досягнення консенсусу в комунікативних процесах.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Комунікативні процеси в педагогічній діяльності» є:

- Ознайомлення з теоретичними засадами комунікації.
- Розвиток професійних комунікативних навичок.
- Опанування технологій управління конфліктами.
- Формування навичок педагогічної риторики.
- Забезпечення ефективної взаємодії з батьками та колегами.
- Розвиток емпатії та емоційного інтелекту.
- Ознайомлення з технологіями комунікації в умовах цифрового середовища.
- Розвиток індивідуального стилю педагогічної комунікації.

2.3. Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення курсу передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних дисциплін (філософія науки, емпіричні методи у наукових дослідженнях, педагогіка, психологія), цілеспрямованої роботи над вивченням спеціалізованої літератури, використання інформаційно-комунікаційних технологій для пошуку, оброблення, аналізування та використання інформації з різних джерел, активності на лекціях і практичних заняттях, самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань.

3. Програма дисципліни

Змістовий модуль 1. Комунікативні процеси як феномен педагогічної діяльності

Тема 1. Особливості комунікації в педагогічній діяльності

У постіндустріальному інформаційному суспільстві питання комунікації набуває особливої значущості. Це стосується насамперед освітньої сфери, яка має на меті підготувати людину до життя в умовах численних зв'язків, відносин і комунікативних можливостей. Одним із важливих джерел розвитку комунікативних здібностей особистості є професійно-педагогічна комунікація, що виступає особливою формою активного обміну інформацією у педагогічній діяльності.

Тема 2. Педагогічне спілкування як важлива складова комунікативних процесів в педагогічній діяльності

Спілкування є ключовою умовою об'єднання людей для спільної діяльності, включаючи навчання та виховання, яке опосередковується саме через комунікацію між учасниками освітнього процесу. Педагогічне спілкування має бути орієнтованим на особистість, діалогічним та відбуватися на рівні взаємодії «суб'єкт-суб'єкт». Успіх ефективної комунікації педагога залежить від його зосередженості на дитині, майстерного володіння комунікативною поведінкою, а також від здатності подолати комунікативні бар'єри та труднощі.

Тема 3. Сприятливий соціально-психологічний клімат – основа ефективної комунікації у педагогічному колективі

Ефективність педагогічної комунікації залежить від міжособистісних відносин у педагогічному колективі та його соціально-психологічного клімату. У сприятливому середовищі панує атмосфера взаєморозуміння, співпраці, взаємодопомоги, а також можливість для вчителів реалізувати себе. Педагогічний колектив виконує виховну функцію, передаючи молоді знання та досвід, накопичені людством. До складу колективу входять люди різного віку та досвіду, з різними інтересами, смаками, професійними підходами та педагогічними поглядами, а також різним рівнем морального і інтелектуального розвитку.

Тема 4. Педагогічні конфлікти, їх види і причини виникнення

Конфлікти супроводжують людину в усіх аспектах її життя. У системі освіти вони можуть виникати як на вертикальному, так і на горизонтальному рівнях, оскільки взаємодіють люди з різними цілями, мотивами, потребами, очікуваннями, життєвим досвідом, емоційним рівнем та зацікавленістю. Розуміння причин їх виникнення, форм розвитку, структури та динаміки конфліктів є ключем до їх успішного вирішення та забезпечення безконфліктної комунікації.

Тема 5. Розв'язання та усунення педагогічних конфліктів

Деструктивні міжособистісні конфлікти призводять до серйозних порушень відносин у колективі, в результаті чого кожна сторона починає спостерігати за найдрібнішими діями опонента, приписуючи їм негативний підтекст, навіть якщо ті були зроблені з добрими намірами. Для завершення конфлікту необхідно змінити ситуацію та трансформувати сформовані у його учасників уявлення про неї. Ініціатива у вирішенні конфлікту повинна виходити від педагога, який має перетворити протидію між сторонами на співпрацю, а деструктивний конфлікт — на конструктивний.

Змістовий модуль 2. Засоби комунікації в педагогічній діяльності

Тема 6. Вербальні засоби педагогічної комунікації

Однією з ключових умов досягнення педагогом комунікативної мети є вміння досконало використовувати вербальні засоби комунікації (мову, мовлення). Головну роль у цьому відіграє усне мовлення (монолог, діалог, полілог), за допомогою якого вирішуються професійні педагогічні завдання,

передається інформація для впливу на поведінку та діяльність інших. Важливим також є письмове мовлення, яке відображає загальну культуру і грамотність вчителя. Процес комунікації, прогнозування його наслідків і своєчасна корекція забезпечуються внутрішнім мовленням.

Тема 7. Культура мови і культура мовлення педагога

Культура мовлення є одним із ключових факторів у встановленні педагогом соціальних і професійних контактів, а також засобом його самовираження через мову та мовлення. Вона відображає ціннісні орієнтири, гармонійне поєднання професійних знань, комунікативних і морально-психологічних можливостей, а також характеризує вихованість, здатність чітко формулювати думки та дотримуватись етичних норм спілкування. Оволодіння педагогом культурою мовлення та мовленнєвим етикетом є основою успішної професійної та особистісної комунікації.

Тема 8. Невербальні засоби педагогічної комунікації

Невербальна комунікація передбачає обмін повідомленнями без використання слів, а також їх інтерпретацію. Засоби невербальної комунікації, такі як зовнішній вигляд, жести, міміка, контакт очей, просторові відносини між людьми, несуть важливу професійну та особистісну інформацію. Вміння педагога використовувати та розуміти ці невербальні засоби значно підвищує ефективність взаємодії та обміну інформацією.

Тема 9. Інформаційно-комунікаційні технології в педагогічній діяльності

Впровадження комп'ютерів у ХХ столітті як засобів комунікації започаткувало розвиток нового виду комунікації – інформаційно-комунікаційні технології. Цей вид швидко увійшов в освітній процес, ставши важливим інструментом для реалізації і координації педагогічної діяльності, а також для педагогічного діалогу з фахівцями різних галузей та з реальними і віртуальними партнерами. Завдяки цьому педагог отримав можливість використовувати сучасні інформаційні технології, працювати з безмежними інформаційними ресурсами та надавати і отримувати різноманітні комунікативні послуги, характерні для інформаційно-освітнього середовища.

4. Структура залікового кредиту дисципліни

Теми	Кількість годин							
	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота		ІРС	Тренінг
	ДФН	ЗФН	ДФН	ЗФН	ДФН	ЗФН	ДФН	ДФН
Змістовий модуль 1. Комунікативні процеси як феномен педагогічної діяльності								
Тема 1. Особливості комунікації в педагогічній діяльності	2		1		10	15		

Тема 2. Педагогічне спілкування як важлива складова комунікативних процесів в педагогічній діяльності	4	2	1	2	10	15	1	
Тема 3. Сприятливий соціально-психологічний клімат – основа ефективної комунікації у педагогічному колективі	4		2		10	15	1	
Тема 4. Педагогічні конфлікти, їх види і причини виникнення	4		1		10	15	1	
Тема 5. Розв'язання та усунення педагогічних конфліктів	2		1		10	15		
Змістовий модуль 2. Засоби комунікації в педагогічній діяльності								
Тема 6. Вербальні засоби педагогічної комунікації	4	2	2	2	10	15	1	
Тема 7. Культура мови і культура мовлення педагога	4		2		10	15		
Тема 8. Невербальні засоби педагогічної комунікації	4	2	2		10	15	1	
Тема 9. Комп'ютерні технології в педагогічній комунікації	4	2	13		18			
Всього	32	8	14	4	93	138	5	6

5. Тематика практичних занять

Змістовий модуль 1. Комунікативні процеси як феномен педагогічної діяльності

Практичне заняття 1 (2 год.)

Тема 1. Особливості комунікації в педагогічній діяльності

Мета: розвинути у студентів теоретичні знання та практичні навички щодо специфіки педагогічної комунікації, а також ознайомити їх із базовими поняттями та моделями комунікативного процесу, важливими для ефективної взаємодії в освітньому середовищі.

Питання для обговорення:

1. Сутність комунікації в педагогічній діяльності, суб'єкт і об'єкт комунікації
2. Роль інформації у педагогічній комунікації
3. Основні функції педагогічної комунікації
4. Модель процесу комунікації
5. Комунікативність педагога та її значення

Тема 2. Педагогічне спілкування як важлива складова комунікативних процесів в педагогічній діяльності

Мета: сформувати у студентів розуміння педагогічного спілкування як ключової частини комунікативних процесів у навчанні, розкрити його особливості, функції та структуру. Навчити ефективним методам педагогічної комунікації, враховуючи стилі, моделі спілкування, культуру слухання та подолання комунікативних бар'єрів.

Питання для обговорення:

1. Характеристики та функції педагогічного спілкування
2. Діалогічний характер педагогічного спілкування
3. Складові елементи педагогічного спілкування
4. Вплив переконання та навіювання в комунікаційному процесі
5. Стилi педагогічного спілкування
6. Моделі спілкування та позиція педагога
7. Розвиток культури слухання в педагогічному процесі
8. Перешкоди та труднощі в процесі комунікації

Практичне заняття 2 (2 год.)

Тема 3. Сприятливий соціально-психологічний клімат – основа ефективної комунікації у педагогічному колективі

Мета: сприяти розумінню студентами важливості формування сприятливого соціально-психологічного клімату в педагогічному колективі для досягнення ефективної комунікації. Ознайомити їх з особливостями міжособистісних стосунків у колективі, впливом стилю керівництва на комунікаційні процеси та розвитком професійної взаємодії.

Питання для обговорення:

1. Взаємини між членами педагогічного колективу
2. Соціально-психологічний клімат у педагогічній спільноті
3. Стиль управління як основа комунікації керівника з педагогічним колективом

Практичне заняття 3 (2 год.)

Тема 4. Педагогічні конфлікти, їх види і причини виникнення

Мета: сформувати у студентів розуміння сутності педагогічних конфліктів, їх видів, причин та функцій. Ознайомити з джерелами конфліктів у освітньому середовищі та навчити аналізувати динаміку та структуру конфліктних ситуацій для успішного їх розв'язання.

Питання для обговорення:

1. Сутність, джерела, причини, функції та типологія конфліктів
2. Основні протиріччя та конфлікти в освітньому середовищі
3. Структура, сфери впливу та динаміка розвитку педагогічних конфліктів
4. Моделі конфліктних ситуацій та їх характеристика

Тема 5. Розв'язання та усунення педагогічних конфліктів

Мета: навчити студентів ефективно вирішувати і усувати педагогічні конфлікти, розвиваючи навички управління конфліктними ситуаціями у педагогічному середовищі. Ознайомити їх з методами врегулювання конфліктів та стратегіями запобігання їх виникненню.

Питання для обговорення:

1. Конфлікт педагогічної взаємодії
2. Дії та поведінка педагога в конфліктних ситуаціях
3. Методи розв'язання конфліктів та їх запобігання

Практичне заняття 4 (2 год.)

Тема 6. Вербальні засоби педагогічної комунікації

Мета: ознайомити студентів з різними вербальними засобами комунікації, які використовуються в педагогічній діяльності, та їхнім впливом на ефективність освітнього процесу. Розвинути навички використання усного та писемного мовлення, а також розуміння ролі внутрішнього мовлення в педагогічній практиці.

Питання для обговорення:

1. Знакові системи як інструменти комунікації
2. Категорії вербальних засобів комунікації
3. Усне мовлення в педагогічній діяльності
4. Писемне мовлення педагога
5. Роль внутрішнього мовлення в педагогічному процесі

Практичне заняття 5 (2 год.)

Тема 7. Культура мови і культура мовлення педагога

Мета: Ознайомити студентів з основами культури мови і мовлення, які є важливими для ефективної педагогічної діяльності. Розвинути навички правильного використання мовленнєвих технік та етикету, а також зрозуміти роль мовленнєвих моделей у взаємодії між учасниками освітнього процесу.

Питання для обговорення:

1. Ключові характеристики культури мови та мовлення педагога
2. Основи техніки мовлення
3. Принципи мовленнєвого етикету педагога
4. Мовленнєві моделі взаємодії між учасниками освітнього процесу

Практичне заняття 6 (2 год.)

Тема 8. Невербальні засоби педагогічної комунікації

Мета: Ознайомити студентів із значенням і використанням невербальних засобів комунікації в педагогічній діяльності. Розвинути навички сприйняття та використання невербальних сигналів, таких як міміка, жести, контакт очей, а також зрозуміти, як ці елементи впливають на ефективність педагогічної комунікації.

Питання для обговорення:

1. Основи та інструменти невербальної комунікації
2. Вплив зовнішнього вигляду та поведінки педагога на комунікацію
3. Екстралінгвістичні та просодичні елементи комунікації
4. Міміка як частина невербального спілкування
5. Роль жестів у комунікації
6. Візуальний контакт (контакт очей) у взаємодії
7. Міжособистісний комунікативний простір.
8. Декодування педагогом невербальної інформації

Практичне заняття 7 (2 год.)

Тема 9. Комп'ютерні технології в педагогічній комунікації

Мета: ознайомити студентів з використанням комп'ютерних технологій у педагогічній діяльності. Розвинути навички ефективного застосування комп'ютерних комунікацій та дистанційного навчання, а також розглянути етичні та валеологічні аспекти роботи з сучасними технологіями.

Питання для обговорення:

1. Використання комп'ютерних комунікацій в освіті
2. Інтеграція комп'ютерних мереж у діяльність педагога
3. Дистанційне навчання та моделі взаємодії між учасниками освітнього процесу
4. Етичні норми комунікації в глобальних інформаційних мережах
5. Валеологічні аспекти використання комп'ютерних технологій

6. Самостійна робота

У структурі навчального навантаження студента за системою ECTS самостійна робота також розглядається як один із основних компонентів освіти і повинна займати близько половини його навчального навантаження.

Самостійна робота є видом позааудиторної самостійної роботи студента навчального, навчально-дослідницького чи проєктно-конструкторського характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу і завершується разом із складанням підсумкового іспиту чи заліку із даної навчальної дисципліни.

Методологія процесу навчання та, відповідно, оцінювання знань студента передбачає орієнтацію на індивідуально-диференційовану та особистісно-орієнтовану форму і організацію самоосвіти студента.

Самостійна робота з дисципліни «Інноваційні технології в освіті та науці»

виконується самостійно кожним студентом у вигляді мікрОВикладання. МікрОВикладання проводиться за вибраною інноваційною технологією по одній з обраних студентом тем, котра ділиться на декілька логічно завершених частин. Кожну частину студент повинен викласти усно так, щоб: упродовж всього виступу рівномірно розподіляти свою увагу між всіма присутніми в аудиторії та підтримувати їхню увагу; вибрати найдоцільнішу для конкретної ситуації форму викладу; вжити різноманітні мовні прийоми; емоційно донести до слухацької й глядацької аудиторії зміст пропонованого матеріалу.

Структура:

– вступ – зазначається тема, мета (дидактична, розвивальна, виховна) та завдання роботи і основні її положення;

– теоретичне обґрунтування – виклад і пояснення базових теоретичних положень, законів, принципів, алгоритмів тощо, на основі яких виконується завдання; методи (при виконанні практичних, розрахункових, моделюючих робіт) – вказуються і коротко характеризуються методи роботи;

– основна частина (стислий виклад основного матеріалу та методичні вказівки до його вивчення);

– додатки (схеми, малюнки, моделі, описи, дидактичні завдання, ділові та рольові ігри, методика їх проведення тощо);

– висновки;

– список використаної літератури.

Порядок подання та захист:

1. Звіт про виконання самостійної роботи подається у вигляді реферату з титульною сторінкою стандартного зразка і внутрішнім наповненням із зазначенням всіх позицій змісту завдання (обсягом 10–20 арк.) та електронного носія презентації лекції чи практичного заняття.

2. Реферат подається викладачу не пізніше ніж за 2 тижні до залікового заняття.

3. Оцінка за самостійну роботу виставляється на заключному практичному занятті з курсу на основі попереднього захисту шляхом мікрОВикладання (до 30 хв.) і усного звіту студента про виконану роботу (до 5 хв.).

4. Оцінка за самостійну роботу є обов'язковим компонентом залікової оцінки і враховується при виведенні підсумкової оцінки з навчального курсу. Самостійна робота оцінюється за 100-бальною шкалою.

№ з/п	Тематика
1.	Особливості комунікації в педагогічній діяльності.
2.	Педагогічне спілкування як важлива складова комунікативних процесів в педагогічній діяльності.
3.	Сприятливий соціально-психологічний клімат – основа ефективної комунікації у педагогічному колективі.
4.	Педагогічні конфлікти, їх види і причини виникнення.

5.	Розв'язання та усунення педагогічних конфліктів.
6.	Вербальні засоби педагогічної комунікації.
7.	Культура мови і культура мовлення педагога.
8.	Невербальні засоби педагогічної комунікації.
9.	Комп'ютерні технології в педагогічній комунікації.
10.	Роль емоційної інтелігентності у педагогічній комунікації.
11.	Вплив стилю педагогічного спілкування на ефективність навчання.
12.	Способи активного слухання в педагогічному процесі.
13.	Взаємодія між учасниками освітнього процесу у групових проєктах: комунікативні стратегії.
14.	Використання метафор та аналогій у педагогічному мовленні.
15.	Психологічні бар'єри в комунікації між учасниками освітнього процесу.
16.	Роль невербальних сигналів у педагогічній комунікації.
17.	Етичні аспекти педагогічної комунікації в сучасному освітньому середовищі.
18.	Комунікативні стратегії для підтримки мотивації учасників освітнього процесу.
19.	Моделі педагогічного спілкування в дистанційному навчанні.
20.	Вплив культурних особливостей на педагогічну комунікацію.

7. Організація і проведення тренінгу

Створення інтерактивного проєкту, що демонструє та аналізує різні аспекти комунікативних процесів у педагогічній діяльності. Проєкт має включати теоретичні дослідження та практичні рекомендації на основі обраної теми з переліку. Передбачається використання різноманітних форматів: текстові документи, презентації, відео, рольові ігри або вебінари.

Перелік завдань:

1. Особливості комунікації в педагогічній діяльності

– Створить модель комунікаційного процесу в педагогічному середовищі. Включіть в аналіз специфіку комунікації між учасниками освітнього процесу, а також між педагогами. Підготуйте відео або презентацію, що ілюструє реальні сценарії комунікації та проблеми, з якими ви стикаєтесь.

2. Педагогічне спілкування як важлива складова комунікативних процесів в педагогічній діяльності

– Розробіть сценарій для тренінгу або семінару, що зосереджується на покращенні педагогічного спілкування. Включіть вправи та техніки, які допоможуть педагогам вдосконалити їхні комунікативні навички.

3. Сприятливий соціально-психологічний клімат – основа ефективної комунікації у педагогічному колективі

– Розробіть план дій для покращення соціально-психологічного клімату в педагогічному колективі. Включіть методи оцінки клімату, стратегії для покращення співпраці та пропозиції для підтримки позитивної атмосфери.

4. Педагогічні конфлікти, їх види і причини виникнення

– Напишіть доповідь про різні види педагогічних конфліктів та їхні причини. Включіть приклади з реального життя та проаналізуйте, як різні види конфліктів впливають на освітній процес.

5. Розв'язання та усунення педагогічних конфліктів

– Створіть рольову гру або симуляцію, що демонструє техніки розв'язання педагогічних конфліктів. Включіть сценарії та рішення для різних типів конфліктів, а також аналіз ефективності застосованих стратегій.

6. Вербальні засоби педагогічної комунікації

– Розробіть відеоуроки або презентації, що демонструють ефективні вербальні засоби комунікації у педагогічній діяльності. Показуйте приклади правильного та неправильного використання вербальних технік.

7. Культура мови і культура мовлення педагога

– Підготуйте комплексний аналіз культури мови та мовлення педагога. Включіть приклади з практики, рекомендації щодо покращення культури мовлення, а також ролики або вправи для самостійної практики.

8. Невербальні засоби педагогічної комунікації

– Створіть документ або відео, що демонструє різні невербальні засоби комунікації, такі як міміка, жести та контакт очей. Аналізуйте їх вплив на ефективність педагогічного процесу.

9. Комп'ютерні технології в педагогічній комунікації

– Розробіть інтерактивний модуль або вебінар, що демонструє використання комп'ютерних технологій для покращення педагогічної комунікації. Включіть інструменти, програми та платформи, які сприяють ефективному навчальному процесу.

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: стандартизовані тести; поточне опитування; залікове модульне тестування та опитування; наскрізні проекти; командні проекти; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; оцінювання результатів самостійної роботи; тренінги; студентські презентації та виступи на наукових заходах; модульна контрольна робота; екзамен; інші види індивідуальних та групових завдань.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

В процесі вивчення дисципліни «Інноваційні технології в освіті та науці» використовують наступні методи оцінювання навчальної роботи студента за 100-бальною шкалою:

- поточне опитування;
- модульний контроль;
- тренінги;

- самостійна робота;
- екзамен.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Інноваційні технології в освіті та науці» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20%		5%	15%	40%
Поточне оцінювання*		Тренінги	Самостійна робота	Екзамен
Середнє арифметичне з оцінок отриманих під час опитування на кожному практичному занятті.		Оцінка за виконане завдання	Оцінка за виконане завдання	Теоретичне питання 1 – макс. 25 балів Теоретичне питання 2 – макс. 25 балів Тести (25 тестів) – макс. 50 балів.

* Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок отриманих під час занять (кожен здобувач має бути оцінений кожного практичного заняття). Пропуски практичних занять обов'язково відпрацьовуються в години консультацій, в іншому випадку вони вважаються оцінкою «0» та враховуються при визначенні середнього арифметичного. Для здобувачів, які навчаються за індивідуальним графіком, поточне оцінювання проводиться під час консультацій, та шляхом виконання завдань в системі Moodle.

** Модульна контрольна робота проводиться в Moodle і складається з двох частин: тестові завдання (20 тестів, макс. 80 балів) та одне теоретичне питання (макс. 20 балів).

Шкала оцінювання:

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни визначається за шкалою оцінювання:

За шкалою	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Індивідуальна робота студента	1 – 9
2.	Електронний варіант лекцій	1 – 9
3.	Електронний варіант підсумкових тестів	1 – 9
4.	ЕНМКД	1 – 9

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Гарькавець С. О., Волченко Л. П. Конфлікти в освітньому середовищі: діагностика та практика вирішення : навчально-методичний посібник. Харків : Друкарня Мадрид, 2020. 91 с.

2. Гарькавець С. О., Волченко Л. П. Спілкування в педагогічному процесі : навчальний посібник. Житомир : ТОВ «Видавничий дім “Бук-Друк”», 2021, 100 с.

3. Гарькавець С. О. Соціальні конфлікти : словник-довідник. Северодонецьк : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2020. 120 с.

4. Коваль Л. М. Психолінгвістика : методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти магістерського рівня. Вінниця : Видавництво ФОП Кушнір Ю.В., 2021. 68 с.

5. Ковальська Н. М., Богадьорова Л. М. Особливості ділового спілкування в освітньому середовищі: психолого-педагогічний аспект. Педагогічний Альманах. 2021. № 46. С. 132–139.

6. Колісник-Гуменюк Ю. Педагогічна творчість – як пошукова діяльність викладача. Молодь і Ринок. 2019. № 8 (175). С. 106–109.

7. Корніяк О. Комунікативні засоби психологічного супроводу професійного самоздійснення викладача. Psycholinguistics in a Modern World. 2020. № 15. С. 132–136.

8. Курова А. Психологія спілкування : навч.-метод. посіб. Одеса : Фенікс, 2020. 79 с.

9. Молчанова А.О. Комунікативна компетентність як основа творчої взаємодії суб'єктів закладу професійної (професійно-технічної) освіти: спецкурс/ Київ: ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти», 2019. 87 с.

10. Педагогічна комунікація: практикум/укладач О. М. Фенцик. Мукачєво: вид-во МДУ, 2019. 162с.

11. Петрова Л., Подліняєва О. Важливі навички сучасного педагога. InterConf. 2021. № 63. С. 57–68.

12. Camarda Annaelle, Mercier Maxence, Burkhardt Jean-Marie. Creativity, Critical Thinking, Communication, and Collaboration: Assessment, Certification, and Promotion of 21st Century Skills for the Future of Work and Education. Journal of Intelligence. 2023. 11(3):54. pp. 1-32.

13. Drucker D. J., Fleischhauer K. Language pedagogy in a pandemic : The shift to online instruction at a German university during the COVID-19 crisis // *Journal of Pedagogical Research*. 2021. Vol. 5. Issue 1. P. 172–187.
14. Kucherenko, I., Mamchur, L., Mamchur, Y., & Bidyuk, N.. Technological Principles of the Formation of a Pupil's Communicative Competence. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 12(1Sup1). 2020. 126–146.
15. Krogerus M., Tschappeler R. *The Communication Book*. 2018. 208 p.
16. Murphy, E.. Language design and communicative competence: The minimalist perspective. *Glossa: A Journal of General Linguistics*. 2020. 5(1), 2. URL: <http://doi.org/10.5334/gjgl.1081>